

Meditácia k záveru Synody Ordinariátu OS a OZ SR

2.3.2017

Drahí bratia, milé sestry!

Stretávame sa na záver Synody, ktorú sme v jej úvode nazvali spoločnou cestou. Po 12 rokoch existencie ordinariátu a ešte skoršej práce kňazov v OS a OZ SR, zdá sa, že dozrel čas obzrieť sa späť a potom do budúcnosti. V dekréte o vyhlásení synody sa uvádza: „... zdá sa byť užitočným spoločne zhodnotiť doterajšie skúsenosti a stanoviť smernice pre ďalšie rozvíjanie služby Ordinariátu v prospech dobra všetkých, ktorým je adresovaná naša služba.“ (Dekrét o vyhlásení synody)

Synoda teda chcela mať na zreteli rozvoj služby Ordinariátu. Treba povedať, že služba Ordinariátu je tu kľúčovým termínom, pretože práve služba, ako poslanie či úloha je dôvodom existencie Ordinariátu. Práve táto služba ľuďom Ordinariát v určitej miere definuje a vytyčuje mu jeho cestu a cieľ. Táto služba ukazuje aký má Ordinariát byť. Na základe toho, ako vyzerá služba Ordinariátu, môžeme taktiež povedať aký Ordinariát je.

Kde to ale začalo... Treba povedať, že potreba služby ľuďom tu bola skôr než Ordinariát. Bol to pastoračný cit pre ľudí a snaha slúžiť tým, ktorí slúžia.

Pri pohľade späť je viditeľný predovšetkým zápal a odhodlanie pre túto službu. Zápal, odhodlanie i poslušnosť Kristovým slovám: „Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium...“ (Mk 16,15) Na začiatku to bolo pár kňazov, odhodlaných ísť tam, kde sa o Bohu dávno nehovorilo. Na začiatku neboli vytvorené podmienky ani štruktúry pre službu tohto druhu a tak každý z nich sa vo svete služobnej uniformy prebýjal ako vedel. A každému z nich sa po čase začali otvárať dvere ľudských srdiec i dôstojníckych kancelárií. Neraz v tomto zápase ohlasovania a svedectva Božej prítomnosti v tomto prostredí boli veľkou pomocou laici, vďaka ktorým sa podarilo otvoriť nejedny dvere. Ale nebolo to zadarmo. Stálo to námahu, premáhanie i zrieknutie sa seba a prijatie nielen výsmechu, ale niekedy aj urážok. To všetko pre službu tým, ktorí slúžia v OS a OZ SR.

V roku 2003 bol zriadený Ordinariát a na jeho čelo postavený ordinár, biskup. Bola vytvorená cirkevná štruktúra, vytvorením ktorej Cirkev potvrdila potrebu špeciálnej pastoračnej starostlivosti o veriacich v OS a OZ SR. Myslím, že samotný fakt zriadenia Ordinariátu sa dá vnímať aj ako ocenenie misijnej práce a námahy kňazov, ktorí tu boli ešte pred zriadením Ordinariátu, ale to už nechám na posúdenie im samým. Rozšírili sa rady duchovných, navýšili sa miesta pôsobenia a ľudia do Ordinariátu nielen prichádzali, ale z neho aj odchádzali, ba niektorí aj na večnosť. Zriadila sa kúria, dokončila katedrála. Z tej hŕstky na začiatku sa stala, a teraz, čo poviem, myslím vážne, „vážna diecéza“. Vážna natoľko, že ako partikulárna Cirkev pred dvoma rokmi vyhlásila synodu a dnes je na jej konci. Aj to o niečom svedčí a ani to nebolo zadarmo.

To je spätný pohľad na Ordinariát. Možno veľmi zjednodušený, subjektívny a určite nedostatočný. Priznávam, je v tom zámer. Je to pohľad zo zeme (možno povedať aj prízemný). Čo nám v tom chýba? Iná perspektíva. My všetci, by sme sa mali na Ordinariát pozeráť aj z inej perspektívy. A tou perspektívou je viera.

Viera v Boha, ktorý všetko stvoril, povolal z nebytia k bytiu a ktorý svojou mocou udržuje všetko, aj skrze svoju Cirkev.

Je potrebné, aby sme sa pozreli na Ordinariát s jeho históriou, ako na dielo Boha a súčasť Cirkvi. To však nepôjde, ak sa takou istou optikou nepozrieme sami na seba so svojou vlastnou históriou života i nášho povolania. A je jedno či ide o biskupa, kňaza alebo laika. Len ak si uvedomíme, že tu všetci sedíme nielen z vlastného rozhodnutia, ale z vôle toho, ktorý nás stvoril, len vtedy sa dokážeme na Ordinariát, ktorý všetci tvoríme pozrieť ako na malú cirkev, dielo, ktoré stvoril ON.

V našom srdci musí byť živá viera. Viera v Boha, ktorý dal život i povolanie nielen apoštolom, ale aj tým prvým z našich radov, ktorí začali pracovať v OS ešte pred vznikom Ordinariátu. To Boh v ich srdciach zapálil odhodlanie slúžiť tým, čo slúžia... „Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil Vás...“ (Jn 15, 16) Viera v Boha, ktorý prichádza aj cez zatvorené dvere a odvalí aj kameň od hrobu. A my sme toho svedkami... Niekedy cez našu šikovnosť či múdrosť, inokedy cez človeka, ktorého nám pošle do cesty. Ale je to On, ktorému sa všetko podrobuje a pred ktorým kľakne každé koleno... Musíme veriť, že je za tým On, lebo... „Nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec“ (Jn 6, 44) a „bezo mňa nič nemôžete urobiť.“ (Jn 15, 5)

O dôležitosti viery v našom pohľade, hovoril v svojej záverečnej reči na synode o rodine aj pápež František: *„Dôležitá je viera v Cirkev, ktorú tvoríme my všetci. Či nám nie je záťažko uveriť, že aj toto naše spoločenstvo aj počas synody viedol ten, ktorý oživuje, udržiava, radí, pomáha... Duch Svätý... a zároveň vyjadril aj to, že nám je niekedy záťažko uveriť, že okrem našej námahy a úsilia, pracuje a namáha sa tu niekto oveľa silnejší.*

Pápež v homílii na koniec synody o rodine vyjadril aj nebezpečenstvo, ktoré nám bez živej viery hrozí: *Sú tu však aj niektoré pokušenia pre toho, kto nasleduje Ježiša. A tu pápež rozoberá úryvok z evanjelia o uzdravení slepého Bartimeja. Pápež hovorí: Nikto z učeníkov sa nepristavuje, ako to robí Ježiš. Pokračujú v kráčaní, idú vpred, ako keby sa nič nedialo. Ak je Bartimej slepý, oni sú hluchí: jeho problém nie je ich problémom. Toto môže byť aj pre nás rizikom: voči ustavičným problémom radšej ísť ďalej, bez toho, aby sme sa dali vyrušovať. Takýmto spôsobom, tak ako tí učeníci, sme s Ježišom, ale nerozmýšľame ako Ježiš. Sme v jeho skupine, ale stráca sa otvorenosť srdca, vytráca sa úžas, vďačnosť a oduševnenie, a hrozí nám zvykovosť, že sa staneme „navyknutými na milosť“. Môžeme o ňom hovoriť a pracovať preňho, ale žiť vzdialení od jeho srdca, ktoré sa nakláňa k tomu, kto je zranený. Toto je to pokušenie: „spiritualita fatamorgány“: môžeme kráčať púšťami ľudstva bez toho, aby sme videli, vidiac miesto toho, čo tam v skutočnosti je, skôr to, čo chceme vidieť my. Sme schopní vykonštruovať si pohľady na svet, ale neprijímame to, čo nám Pán dáva pred oči. Viera, ktorá sa nezakoreňuje v živote ľudí, zostáva vyprahnutá a namiesto oáz vytvára ďalšie púšte.*

Vo svetle tejto viery je aj služba ľuďom, pre ktorú Ordinariát existuje, službou samotného Boha ľuďom. „Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil...“ (Mk 10, 45) A my máme účasť na jeho službe a zároveň... Služba Ordinariátu z našej strany je službou Bohu. „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.“ (Mt 25, 40) Povolal nás

k spolupráci a namáhame sa a nie je to zadarmo, stojí nás to úsilie, ale staviteľom je On. Svätému Petrovi nepovedal: „Postavíš mi Cirkev“, ale „Postavím svoju Cirkev!“ (por. Mt 16, 18)

Verme Tomu, ktorý nám dal život, povolanie i miesto v Ordinariáte. Verme, že kráča s nami, ako s učeníkmi do Emaus a spoznávajme Jeho každodennú prítomnosť pri lámaní chleba.

Len vtedy naša služba, služba Ordinariátu bude tou, ktorá bude náš Ordinariát robiť lepším a perspektívnejším. Len vtedy dokážeme vniesť do života záverečný dokument našej synody. Úplne na záver si dovoľím citovať ešte raz pápeža Františka z jeho reči na záver synody o rodine:

„Drahí spolubratia, skúsenosť synody nám tiež umožnila pochopiť, že pravými obrancami náuky nie sú tí, čo bránia literu, ale ducha; nie idey, ale človeka; nie formuly, ale nezaslúženosť Božej lásky a Božieho odpustenia. To žiadnym spôsobom neznamená umenšovať dôležitosť formúl: sú potrebné; ani význam zákonov a Božích prikázaní, ale vyzdvihovať veľkosť pravého Boha, ktorý s nami nezaobchádza podľa našich zásluh, ani podľa našich skutkov, ale *jedine* podľa bezhraničnej štedrosti svojho Milosrdenstva.“